

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פד.

מסורת הש"ס

א) [שבעות ו': זכורות מא.
ב) [חולין סג.] (ז) שי"ך לעיל,
ג) ע"כ, (ד) אינו וכן זכ"ה
לשפנינו במקום טוב טוב כ'
פ"י רע רע יאמר כ' וע'
זש"ל ה) [וע"ע חוס' זכורות
גה: ד"ה מטרא ועיין חוס'
קדושין עא: ד"ה עד היכן].

תורה אור השלם

- 1 רע רע יאמר הקונה
ואז לו אז יתהלל:
משלי כ יד
- 2 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע
וַיִּדְהֶנּוּ מִרְאֵהוּ עֲמֹק מִן הָעוֹר
וְכֹבֵד שֹׁעַר צִהָב דָּק וְטֹמֵא
אֹתוֹ הַכֹּהֵן נָתַק הוּא צִרְעַת
הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקֹן הוּא:
ויקרא יג ל

הגהות הב"ח

[illegible]

מִזֶּסֶר רַע"י

עמוק. דהיינו שכל כמראה
חמה שנראית עמוקה שכל מן
הכל (בכורות מא.) חמה אצל
כל נראית עמוקה וכן כל לכן
ושחור בצער נראה הלבן
עמוק, כך צהרת לבנה היא
(חולין גז.).

מוסף תוספות

- א. בוחקונכור וישאור
 קרין מקח
 ששנות, וישדו שנה
 חוררין בל הלאות כי
 שנה ראו שיהא בטל
 זינ'א, ובר' (כתב: דאנ
 שאלן חוקק ורדוקה ור
 באותו מקח ורמסא
 בישלו מוכר עומד ור
 קרעמא אר למכור
 ללאחר וכו'. ב. [ו]למכור
 אר ינאז פ' קרעמא
 חוקק בתי מר דחיי, א
 בטליה למכר גרמיר.
 ד. רמ. ג. [ו]ארע
 חוקק אי על דעת ערע
 ור קרעמא על סכמתי
 שאלן שמואל י' שח
 פופות. זינ'א, ד. כ
 שמואל י' עות ח' אר
 סכמי עלין כי יודע חיי
 שח. ה. חוקק בנות
 שח. ו. שאן קא טעות
 בדרך המוכר לבנות המק
 שח. שמואל שאלו.
 שמואל באורו.
 שח. זינ'א, (כתב: ב
 שאלן לראות בשש

לוקח למוכר: אי לאו דאנוסן. בשעת מכירה היה ממקיים והסתמך ולא מצינו הדרת כך ואע"פ שהוקר אחרי כן והסתמך מצינו בתמיה וכי בשביל שאנונימי וייפו חכמים את כחי לחזור על ארצה ונתנו על העליונה תחזור כך גם אתה כשהוקר לבסוף תהיה גם יד על ידי ענה אי"כ מצינו ונח"ל שזכר: ונעמוד על אשכנז. דא"ל איולי לא אנוני

חוטא נשכר: (ז) ועמדו על שמונה.

ידועת נקט ציטול מקח והוא הדין
 והוא מצי למימר ועמדו על שבעה
 אריכא אונתא שמות מעות ורואה
 ס מוכר לחזור: **וּפְנֵא טוֹנָא**. תנא
 דידן כמו אבונא אבונא ולשון קצר
יָפוּת וּנְמַלְאוּ רְעוּת. הרי
 נמלאת לוקח לוקח יכול לחזור ב
 ללא מוכר אע"ג דהקדקו דלחך רבואת
 אצטרך למתנייה: **שׁוֹב ו' צֵבֶה**.
 שמות מקח הוא והוא הדין לשוה ו'
 שש דהוי שמות מעות: **והוּלֵל**
 אחר זמן מרובה ורואה לוקח לחזור
 אחי לא נחך המקח דהא
 ידעא לעולם חוזר כדלמרינן בצוזה
 (צ"מ דף טז): **עַל שָׁלָה**. ה"נ הוי מצי
 למימר על ד' דהוי ציטול מקח: הכי
 נרשינן בסיפא כמו שכתב בספרים
מֵאִי קָא מַשְׁמַע לָן מַסְנִינִין היא אי
 ממסננין הוה אחינא דרב חסדא
 תרוייהו הדרי צבו ומסנינן היינו
 משמעא מרוב דרע יאמר הקוגה.
 ולומר שד' חסדא דליכא אונתא
 תרוייהו הדרי הואיל ונמלאת המאנה
 וצסוף בתוך זמן שהיה הממלאת יכול
 לחזור וכיון דלא נתקיים המקח לגמרי
 עד דנמלאת גס המלאת תרוייהו
 הדרי: **ומסנינן**. דליכא אונתא
 ללא אלא בשוייהן מכרו ועכשיו טוען
 אחי חפץ באלו הלכך צמכר יפות
 ונמלאו רעות יכול לוקח לחזור ב
 אע"ג ד' יפות בקשתי ומקחי טעות צבו
 סא מוכר לחזור ולומר גס אני

שמקם טעות הוא הלוך אומר לו אינו טעות שאף אזי
נבחרת רעות לקחמים דרע רע יאמר הקונה וסיפא נמי רעות
ומנא יפות המוכר חוזר דלמר טעימי ולא היה בדעמי למכור
בזה הלוך לחזור בעלילה זו מפני שהזלו חטין ורואה
ואומר לו אלו לא מכרת לי אומר לו ^(א) בחזקת רעות לקחתם ואני
מאידך קן קר פירש דבין וקני מ"כ. ולי גראה דהיט טעיני לא
לא הטעמין בדחוקה יפות מכרתמי קר דטוב טוב יאמר המוכר
ששעת מכירה. אבל גבי אונאת שמות דרב חסדא שאין אדם יודע
של מקח עד שיראה לחגר התם ליכא למימר רע רע יאמר
הקונה ויודע היה שקנאו ביוקר דאי הוה יודע לא הוה זבין אלא
שזיין דהוא נאמן לטעון יודע הייתי שרעות הן ואעפ"כ גמרתי
לעצמי לקנות דכיון ששמות הדמים דעמי לקנותן אבל בזה לא המינן
עמי יודע דליכא אונאה וגמרתי דעמי לקנות דלא ודאי
אלא עבד איניש ^(ב) ומדקני לזבנה ש"מ. שחממתא דרומה ולא שחורה
היא שני מראות יש בחטין ולא יותר לבנות ואדומות ומדקרי לחדא
לזבנה ולאריך שחממתא ש"מ שחממתא דרומה ועל שם חמה שהיא
לזבנה קרי לחטין אדומות שחממתא: ^(ג) פורין דלא כרי. מאור עיניו
ואינו ברור כל כך מתוך אור היום שמכה עיניו אבל כפרא ופניא
שחוריהם חשון יכר אדמומית החמה. ורב פפא לפרש משנתנו בזה
האמרין מקרי שחממתא: ^(ד) עמוק. הלזן גראה עמוק אלא השחור:
לזבנה הוה. דכדמי (ויקרא יב) ואם נראה לבנה היא. ומדמדת
לחמה שמע מינה לבנה היא: ^(ה) ולמאי דס"ד מעיקרא.
היה פרכין לרב פפא מברייתא דלזבנה היא אמאי לא היא
שאיין לן האי דמקא כפרא ופניא מה היינו יכולין לפרש אמאי
מקא אם לבנה היא: ^(ו) צפניא. ששוקעת במערב דחלפא אפתחא
ויגיגיהנס ומאדמת מכה אש גיהנם. בצפרא דחלפא במזרח אורדי
אין עדן שהוא בצורה דכדמי בן צעון מקדם (נבואה טז):
ויגיגיה דאמרי איפלא. בצפרא סתקא משום לעדומת צפניא (ז):
מאירה החמה כנגדה במערב ומאדמת מכה גיהנם בצמערב
ומכחו צפניא דחלפא במערב ועמוד שלה הולך לכד מזרח ומכה
היא ולא רבן. דכיון דאמרי מין אחד ^(ח) הן אין שניהן חוזרין

לא מסתבר לומר דפליגי בהכי דמר סבר גן עדן במזרח ומר סבר במערב. תוס' צמחות נה:

אי לאו דאוניתן לא הדרת בר, וא"ת ציטר משמות דקיימא לן דבטל מקח ואפילו ההמלא יכול לחזור אחמי לא אמר נמי התם אי לאו דאוניתן בר' כמו צמות ו"ל לפי שהוא רחוק מן המקח יותר מדאי וכאילו לא מכר כלל ציטר רציו מקח כזה להקדים וריב"ם שפ"י דאפילו ציטר משמות אין

לא הנה מצית הדברת

תובע אונאטו כיון שחובצ יותר
משמות דהוי ציטול מקח הוי מקח
טעות ויכול גס המאנה לחזור בו
אבל אם המתאנה אינו תובע אונאטו
ורואה לחסוק המקח כמו ששקנה אין
קצרה שיוכל המאנה לחזור בו דמני
א"ל אי לאו דלונתן כו' כמו בשמות:
ותנא תונא יפות ונמצאו רעות.
שזה בשם איירי ומלא
קא משמע לן שיוכל לוקח לחזור בו
ולא מוכר פשטא אלא הא קא משמע
לן דאפילו הוקרו אחרי כן אין
המוכר יכול לחזור:

דס"ד אמינא משום
חקונה: בשחמתי
מר רב פפא מדקתי
א סומקתי היא תדע
גמיא והאי דלא קא
וורין הוא דלא ברי
מן העור ⁶כמראה
ל והתם לבן הוא
הה חמה כמראה חמה
כמראה חמה דאילו
ולמאי דסליק דעתין
מקא צפרא ופניא
וורדי דגן עדן בפניא
הנם ואיכא דאמרי
ין שניהן יכולין לחזור
היא ולא רבנן דתניא
ין

א ממתנתין ה"א דרב חסדא תרוייהו מצו הדרי בהו. בזקורו
 והחלו ומתניתין היינו טעמא ציפות וגמלאו רעות דלוקח מזלי
 הדרי ביה ולא מוכר אע"פ שהוקרו משום דאם בא מוכר לחזור א"ל
 לוקח לא נתאיתי אע"פ^(א) שאמר יפות יודע היה שהן רעות דטוב טוב
 אמר המוכר^ב אבל במוכר לו שזה חמש בש"ה והוקרו דרב חסדא לא
 שייך למימר הכי ולכן לחזור בו צ"ש מוכר וקפא מוכרמא
 דרעות וגמלאו רעות דמוכר מזלי הדרי ביה ולא לוקח אע"פ שהחלו
 משום דא"ל מוכר לא נתאיתי יודע הייתי שהן יפות אע"פ שהיית
 אומר דרעות הן דרע רע יאמר הקונה^ג אבל מכר לו שזה שש בחמש
 והחלו יכול לחזור בו אפילו לוקח דלא שייך למימר הכי כן פ"ה(ד)
 בשם רש"י ועוד פר"י צ"ע א"ל דלרב חסדא מזו הדרי תרוייהו
 דמתניתין ליכא למשמע מידי דאפשר דמתניתין איירי דלא הוקרו
 ולא החלו וכי תימא מאי קא משמע לן אינטרק סד"א דיפות וגמלאו
 רעות לא יכול לחזור בו אפילו לוקח שידע שרעות אע"פ שהמוכר
 אמר שהן יפות^ד לטוב טוב יאמר המוכר ועבינן זה יס לפרש סיפא:
ה"א ש"משא סומקתי היא. פ"ה ה"ר מנחם דנפקא מיניה גלודר מן
 האדום^ה: **בצפרא** ח"פא אבי וורדרי דג"ע. ומשמע דג"ע
 במזרח הוא ואפילו לגמלי דלמר איפכא הוי במזרח דכפ"ה וכן משמע
 במדרש דארץ כוש במזרחו של עולם דכתיב (בראשית ג) הוא הסובב
 את כל ארץ כוש וזה הנהר יוצא מעדן א"כ^ו עומד במזרח מסתמא אדם
 דלמר צבראשית רבה צ"כ שרות מזרחית קולטת היא קלטה אדם
 דלמזרח דכתיב (א עס) וגירסא של האדם וישכן מקדם לנן עדן וגו'
 קלטה קין דכתיב וישב בצרף נוד קדמת עדן משמע דלדס הראשון
 וקין במזרחו של עולם היו ושם אנו עומדים א"כ ג"ע היה במערב
 העולם כריך לומר^ז דמזרח דקרא היינו קדם של עולם שאכל ג"ע
 והיינו קדמת עדן קדם העולם שאכל גן עדן והא דלמר צבר'
 שרות מזרחי קולטת היינו רוח מזרחי של עולם ולא של גן עדן:

”

פי ש'עמוד של אור החמה מכה כנגד ג'הנס ומאדים החמה
עדן ומאדים מכה אדמומית וורדי דגן עדן: לימא מפניטין רבי
המחאה דדמי לחטין יפות ומנאלו רעות רעות ומנאלו יפות:

לו שוה ר' בה'. המוכר לא היה בדעתו ליתן לו אלא שוה ה' וטעה ונתן לו ו'. להכי מוכר

עין משפט
נר מצוה

עב א מ״י פ״ב מ״ה
מכירה ה' יד סמג
לאחר קע טוש״ע ח״מ ס״י
רבו סעיף יא:
עג ב מ״י פ״ו מ״ה
מכירה ה' כ סמג ששין
קע טוש״ע ח״מ ס״י רלג:
עד ג מ״י פ״א מ״ה
טומאת הצעת הלכה י
סמג עשין רלד:
עה ד מ״י פ״ו מ״ה
מכירה ה' כ סמג לאחר
קע טוש״ע ח״מ ס״י רלג:

רבינו גרשום

[illegible]

בו. ולוקח נמי שנתן חמש

(א) גי' רבינו רע יאמר הקונה ואחזל לו אז יתהלל. (ב) ז"ל דחמה סוממתי היא (ג) אולי ז"ל רק סמוד לערב.